

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Филология факультеті
Қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасы

«Ұлттық әдебиеттің концептілері»
пәні бойынша
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ
Пәннің коды: 92941
Пәннің ID: 92941

«8D02304 – Әдебиеттану» білім беру бағдарламасы
Оқыту деңгейі: докторантура

Курс – 1
Семестр – 2
Кредит саны – 5

Алматы, 2023

1. ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ

Пәннің мақсаты – қазақ жазушыларының шығармаларындағы көркем концептосфера жүйесін түсіндіру; ұлттық әдебиет арқылы жинақталатын көркемдік концептілерді анықтау, түсіну қабілетін қалыптастыру. Пән әдеби шығармалар мен қазақ фольклоры үлгілеріндегі ұлттық концептінің негізгі жасалу жолдары мен қызметін талдап, меңгеруге бағытталған.

Пәнді оқығудан күтілетін нәтижелер:

1. Әдеби шығармалардағы көркем концептке қатысты жаңа болжамдар ұсыну; Өз бетінше білім алу мүмкіндігі және ұлттық концептілерге байланысты жинаған әдеби теориялық білімдерін практикамен ұштастыру.
2. Концептілерді көркемдік-когнитивтік және мәдениеттанулық аспектіде талдауды меңгеру; көркем шығарманы талдауды заманауи әдістермен сабақтастыру.
3. Ұлттық әдебиеттегі көркем концептілерді анықтау және жүйелеу.
4. Қазақ әдебиетіндегі жекелеген авторлардың көркемдік концептілерін айқындау және оларды ғылыми сараптауды үйрену.
5. Кез-келген жағдайға дайын болу, қабылдаған шешімдерге әлеуметтік және этикалық жауапкершілікті қабылдау.

Пән бойынша оқытылатын негізгі тақырыптар.

1 МОДУЛЬ Ұлттық әдебиеттегі концепт

1. Ұлттық әдебиеттегі концептінің тегі және қалыптасуы
2. Ежелгі дәуірлердегі мифтік сана және концепт үлгілері
3. Әдебиеттегі аккультурация үдерісі
4. Орта ғасыр әдебиетіндегі концепт үлгілері және символдар
5. Жыраулар поэзиясындағы ұлттық концептілер

1 МОДУЛЬ Абай поэзиясы және көркем концепт

1. Абай поэзиясындағы рухани ұлттық құндылықтар
2. Абай поэзиясындағы «жүйрік ат», «қыран бүркіт» концепті.
3. Қазақ әдебиетіндегі түрікшілдік рух, түрікшілдік сарын
4. Шәкәрім шығармаларындағы ұлттық құндылықтар
5. Ояну дәуірі өкілдері шығармаларындағы «ескі мен жаңа» концепті

3 МОДУЛЬ XIX-XX ғғ. әдебиетіндегі іргелі көркемдік концептілер

1. Ж.Аймауытовтың «Ақбілек» романындағы ұлттық концепт және психологизм мәселелері
2. А.Байтұрсынұлы шығармашылығындағы ұлттық - ағартушылық тұжырымдамасы
3. XX ғасыр басындағы қазақ әдебиетіндегі тарихи және ұлттық сана көрінісі
4. Әуезов әңгімелеріндегі этнографиялық айшықтар мен құндылықтар
5. М. Әуезовтің «Абай жолы» романындағы «шешендік» концепті.

Ұсынылатын дереккөздердің тізімі.

Негізгі әдебиеттер:

1. Майкл Р, Джули Ривкин. Әдебиет теориясы. Антология I, II, III, IV том –Астана, 2019
2. Қазіргі қазақ әдебиеті: ұжымдық монография / Авторлар ұжымы. – Алматы, 2021
3. Дадебаев Ж. Қазақ әдебиетінің тарихы. – Алматы: Қазақ университеті, 2021
4. Байтұрсынұлы.А. Әдебиет танытқыш. – Алматы, 2021
5. Қамзабекұлы Д. Ұлттық әдебиет және дәстүрлі ментальдік., 2023.

Қосымша:

6. Мағауин М. Ғасырлар бедері. Алматы, 2015
7. Әбдіманұлы Ө. XX ғасыр бас кезіндегі қазақ әдебиеті. – Алматы, 2020.
8. Бисенғалиев З. XX ғасыр басныдағы қазақ прозасы. – Алматы, 1988.

Интернет-ресурстар

1. <http://elibrary.kaznu.kz/kz>
2. <https://adebiportal.kz/kz>

2. ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ ТАПСЫРМАСЫН ОРЫНДАУ БОЙЫНША ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР: СТАНДАРТТЫ/ЖАЗБАША/OFFLINE

2.1. Емтихан формасы: Стандартты жазбаша offline. **Платформасы:** Univer АЖ

2.2. Жазбаша емтиханның мақсаты: пәнді оқу кезінде меңгерілген оқу нәтижелерін, дағдылар мен құзыреттіліктерді көрсету, өз ойларын жазбаша қисынды жеткізу, өз көзқарасын дәлелдей білу.

2.3. Тапсырманы орындаудан күтілетін нәтижелер:

Жазбаша емтиханның бір билетінде оқытылған курс бойынша оқу нәтижелерін анықтайтын және төменде сипатталған критерийлер бойынша бағаланатын 3 сұрақ бар:

1-сұрақ: *1 критерий.* Теорияны және курс тұжырымдамасын білу. *2 критерий.* Курстың мазмұнында көрсетілген теориялық ережелерді мысалдармен түсіну және растау.

2-сұрақ: *3 критерий.* Таңдалған әдістеме мен технологияны жазбаша практикалық тапсырмаларға қолдану. *4 критерий.* Практикалық тапсырмада берілген негізгі мәселені ашу және шешу.

3-сұрақ: *5 критерий.* Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және жазбаша сыни талдау. *6 критерий.* Өз тәжірибесінен алынған нәтиженің негіздемесі.

2.4. Емтихан өткізу рәсімі.

2.4.1. Стандартты жазбаша offline емтихан бекітілген кестеге сәйкес өткізіледі.

2.4.2. Жазбаша offline емтихан басталғанға дейін 15 минут бұрын кезекші оқытушы жеке куәлік бойынша білім алушылардың жеке басын тексеруді жүзеге асырады, білім алушыларды келу парақтарында көрсетілген орындарға отырғызады.

2.4.3. Бөгде адамның жазбаша offline емтиханына келген жағдайда кезекші оқытушы осы Ережелерді бұзу туралы тиісті акт жасайды.

2.4.4. Кешігіп келген білім алушылар емтиханға жіберілмейді.

2.4.5. Емтихан кезінде кезекші оқытушы білім алушылардың бекітілген нұсқаулыққа сәйкес мінез-құлық ережелерін сақтауын бақылауды жүзеге асырады.

2.4.6. Емтиханға бөлінген уақыт аяқталғаннан кейін (2 астрономиялық сағат) кезекші оқытушы:

1) емтихан жұмыстарын жинайды;

2) әр жауап парағында жұмысты жазудың аяқталу белгісін қояды – Х әрпі;

3) деканат маманына шифрлауға келу парақтарымен бірге жауап парақтарын ұсынады.

2.4.7. Деканат маманына шифрлау үшін жұмыстарды ұсыну кідірітілген жағдайда кінәлі адамдарды жауапқа тарта отырып, тиісті акт жасалады.

2.4.8. Емтиханда білім алушыларға өзімен бірге қосалқы ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізу үшін пайдаланылуы мүмкін шпаргалкаларды, ұялы телефондарды, смарт-сағаттарды және басқа да техникалық және өзге де құралдарды алып жүруге және/немесе пайдалануға тыйым салынады. Басқа білім алушылармен және бөгде адамдармен сөйлесуге, жауаптарда ТАӘ және/немесе өзге де сәйкестендіру жазбаларын жазуға тыйым салынады.

2.4.9. Егер білім алушы емтиханға келіп, билет бойынша жауап беруден бас тартса, емтихан тапсыру «F» бағасы ретінде бағаланады.

2.4.10. Дәлелді себеп болмаған жағдайда емтиханға келмеу «F» бағасы ретінде бағаланады.

2.4.11. Білім алушы осы тармақтардың біреуін немесе бірнешеуін бұзған жағдайда емтихан жұмысының күшін жою актісі (бұдан әрі – Акт) толтырылады, пән үшін «F» («қанағаттанарлықсыз») бағасы қойылады.

2.4.12. Емтиханда осы Ережелерді қайталап бұзғаны үшін білім алушы факультет кеңесінің Әдеп жөніндегі қарауына ұсынылады.

2.4.13. Пән бойынша қорытынды баға емтихан өткізілгеннен кейін 1 ай ішінде, білім алушылар қашықтықтан білім беру технологияларын және/немесе емтихандағы мінез-құлық ережелерін қолдана отырып қорытынды бақылау жүргізуге арналған нұсқаулықтарды бұзғаны анықталған жағдайда: шпаргалкаларды, ұялы телефондарды пайдалану, келіссөздер жүргізу және т.б. актіні толтыра отырып, бақылау бейнекамераларынан алынған жазбалар негізінде жойылуы мүмкін. Актінің күшін жою үшін шағымдану және апелляция қабылданбайды.

2.4.14. Емтихандардағы барлық ереже бұзушылықтар білім алушының транскриптіне енгізіледі.

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пән: «Ұлттық әлебиет компонентілері»

Формасы: Стандартты жазбаша offline. Платформасы: Univer АЖ

№	Балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				«Қанағаттанарлықсыз»
		«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	25-49%	
1 сұрақ	Критерий 1 критерий. Теорияны және курс тұжырымлама жақсы түсінеді. Баяндаулары сын блу	90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49%	0-24 %
		Пәннің негізгі мақсатын, мазмұнын, пәнге байланысты ұғымдар мен түсініктерді өте жақсы түсінеді. Баяндаулары нақты, ғылыми негізді.	Пәннің негізгі мақсатын, мазмұнын, пәнге байланысты ұғымдар мен түсініктерді жақсы түсінеді. Баяндаулары нақты, ғылыми негізді.	Пәннің қарастыратын мәселелері, негізгі тақырыптары бойынша қойылған сұрақтарға жауаптары дұрыс емес. Баяндаулары мен тұжырымдарында стильдік, тілдік қателіктер көп ұшырасады.	Пәннің негізгі мазмұнына, ұғымдары мен тақырыптарына қатысты айтарлықтай қателіктер жіберілді.	Пәннің негізгі мазмұнына, ұғымдары мен тақырыптарына қатысты айтарлықтай қателіктер жіберілді.
2 сұрақ	Критерий 2 критерий. Курстың мазмұнында көрсетілген теориялық ережелерді мысалдармен түсіну және растау.	90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49%	0-24 %
		Пәннің негізгі тақырыптары бойынша қойылған сұрақтарға жауаптарын дәйекті мысалдармен негіздей алады. Ұсынылған тапсырмаларды сауатты, ғылыми негізді, дереккөздерді дұрыс пайдалана отырып, көрнекі түрде орындаған.	Жауаптарында нақты мысалдар аз кездеседі. Кейбір ғылыми тұжырымдауларында дәлдік жетіспейді.	Жауаптарында сұрақ мазмұнын ашып бере алмады. Мысалдар келтірілген жоқ.	Негізгі ұғым-түсініктерді айтуда айтарлықтай қателіктер жіберді.	Негізгі теориялық ұғымдарды растай да, дәлелдей де алмайды.
3 сұрақ	Критерий Таңдалған әдістеме мен технологияны жазбаша практикалық тапсырмаларға қолдану.	90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49%	0-24 %
		Берілген тапсырмаларды өз уақытында, дәлелді дәйектермен, жан-жақты қарастыра отырып орындайды. Тақырып бойынша жазған жазбаша жұмысында ғылыми негізді өзіндік тұжырым жасай алатындығы көрінеді.	Берілген тапсырмаларды өз уақытында орындағанмен, дәлелді дәйектерді толық келтірмеген. Жазбаша жұмысында стильдік, грамматикалық қателер ұшырасады.	Жазбаша жұмысында мазмұндық жүйелілік жоқ. Нақты зерттеу тақырыбына байланысты дереккөздерді қарастырмаған.	Тапсырмаға да, тапсырманың тақырыбына немқұрайдылықпен қараған. Стильдік, грамматикалық нормаға сай келмейтін қателер жіберген.	Жазбаша емтихан жұмысын қалай орындау керектігін білмейді. Өзіндік пікір, қорытынды тұжырым жасауды меңгермеген.
4 критерий	Критерий Практикалық тапсырмада берілген	90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49%	0-24 %
		Практикалық жұмыс жасау барысында мысалдар келтіре отырып, тақырыпты саралай алады.	Мысалдар келтіре отырып талдау жасауға бейімділігі бар. Дегенмен, жауаптарында жүйелілік сақталмаған.	Берілген тапсырмалар бойынша материалдарды толық қарастырмаған. Түсінбеген. Сондықтан	Емтихан сұрақтарының мазмұны бойынша қосымша сұрақтарға жауап беруге киналады.	Емтихан сұрақтарының мазмұны бойынша тақырыптары бойынша материалдарды игермеген.

	негізгі мәселені ашу және шешу.			тапсырма бойынша негізгі мәселені ашып бере алмайды.		
3 сұрақ	5 критерий. Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және жазбаша сыни талдау. 6 критерий. Өз тәжірибесінен алынған нәтиженің негіздемесі.	Берілген тапсырмаларды дәйекті, қисынды, сауатты, ғылыми негіздей отырып, кері байланыс жасай алды. Шығарманы сауатты талдап, түсіндіріп бере алады. Өзіндік тұжырымдарын бекітіп, баяндауда ғылыми стиль нормаларын сақтай отырып, жүйелі жеткізе алады. Әрине баяндау барысында	Берілген тапсырмалар бойынша жауаптарында пайдаланған әдебиеттер бойынша 3-4 кате жіберілді. Алайда бұл сапалы орындалған тапсырманың жалпы деңгейіне айтарлықтай әсер етпейді.	Пәннің мазмұны бойынша тұжырымдары нақты емес, дәлелді емес. Стильдік, грамматикалық қателері бар. Шығармаларды талдауда қорытындылары дұрыс емес.	Жауаптары тапсырмаларды орындауға қойылатын талаптарға сай келмейді. Әрі жауаптары толық емес. Түсініксіз.	Берілген сұрақтарға жауап жазылмаған. Дереккөздер, талдау әдістері қолданылмаған.
		Пән арқылы білгенін, түсінгенін қалай, қайда қолдана алатындығына нақты мысалдары жетерлік. Көркем шығармаларды талдау барысында бүгінгі күннің ситуацияларымен байланыстыра отырып тұжырым жасай алады.	Пәннің мазмұны бойынша білгенін, түсінгенін, есте сақтағанын, өмірлік тәжірибеде қолдануға болатындығына мысалдары аз және нақты емес.	Пәннің негізгі тақырыптары бойынша білгенін, түсінгенін, есте сақтағанын өз сөзімен жазбаша толық жеткізіп бере алмайды.	Жазбаша талдаулары әлсіз.	Білу, түсіну, талдау жасай алу, пікірін өз сөзімен жеткізе білу дағдылары жоқ.

Қорытынды бағалауды есептеу формуласы:

Қорытынды баға (ҚБ) = (%1+%2+%3+%4+%5+%6) / К, мұндағы % - критерий бойынша тапсырманы орындау деңгейі, К-критерийлердің жалпы саны.

Қорытынды баллды есептеу мысалы

№	Балл	«Қанағаттанарлықсыз»		
		«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлықсыз»
		90-100 %	50-69 %	25-49 %
Критерий				
1. 1 критерий	100			
2. 2 критерий			60	
3. 3 критерий				45
4. 4 критерий				
5. 5 критерий	100			
6. 6 критерий				49

Корытынды %	200	75	60	94	200 + 75 + 60 + 94 = 429 429 / 6 критерийлер = 71,5 Корытынды балл в % = 72
-------------	-----	----	----	----	---

Есептеу кезінде алынған пайыздарға сүйене отырып, біз бағалауды бағалау шкаласымен салыстыра аламыз. 72 балл 70 баллдан 89 баллға дейін, бұл бағалау шкаласына сәйкес «Жақсы» санатына сай келеді. Осылайша, осы есептеуде емтихан дәстүрлі бағалау шкаласы мен ECTS-ке ауыстыра отырып, білім алушылардың оқу жетістіктерін есепке алуды бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесіне сәйкес «Жақсы» 72 балға бағаланатын болады.

Декан _____
Б.Ө. Жолдасбекова

Кафедра меңгерушісі _____
А.Б. Темірболат

Дәріскер _____
Б.С. Сарбасов

